

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS MILJØ- OG PLANLÆGNINGSUDVALG

Meddelelse fra Kommissionen: Temastrategi for bymiljøet

KOM (2005) 718 endelig

Resume

Kommissionen har udsendt ovenstående meddelelse, som er den endelige vedtagne temastrategi for bymiljøet i Europa. Temastrategien har udspring i EU's 6. miljøhandlingsprogram, der er et nøgleinstrument for fremskridt hen imod en bæredygtig udvikling i Fællesskabet.

Meddelelsen er bygget op omkring fire hovedpunkter: bæredygtig byforvaltning, bæredygtig transport, bæredygtigt byggeri og bæredygtig byplanlægning. Formålet med strategien er, at bidrage til bedre lokal gennemførelse af EU's nuværende miljøpolitik og miljøforskrifter. Dette skal ske ved at støtte og opmuntre de lokale myndigheders indsats for at iværksætte en mere helhedsorienteret byforvaltning og ved at opfordre medlemsstaterne til at understøtte denne proces og udnytte de muligheder, der tilbydes på EU-plan.

I strategien beskrives, hvilke foranstaltninger Kommissionen vil iværksætte i forhold til at gennemføre strategien. Det drejer sig om vejledning om helhedsorienteret miljøforvaltning, vejledning om planer for bæredygtig bytrafik, støtte til udveksling af erfaringer om bedste praksis, netværk af demonstrationsprojekter, netværk af nationale centre for bymiljøspørgsmål, internetportal for lokalmyndigheder, uddannelse, udnyttelse af andre programmer for støtteforanstaltninger og forskning. Desuden beskrives samspil med andre politikområder.

Det forventes, at de virkemidler som stilles til rådighed i nærværende strategi, vil kunne bidrage til at hjælpe lokalmyndigheder og andre aktører til at indkredse de foranstaltninger der bedst egner sig til deres særlige situation, og med at få udbytte af informationsudvekslingen på tværs af EU.

Meddelelsen indeholder ingen forslag til konkrete retsakter, hvorfor det ikke er relevant at vurdere forholdet til nærheds- og proportionalitetsprincippet. Meddelelsen har ikke lovgivningsmæssige, økonomiske eller administrative konsekvenser. Det skal dog bemærkes, at medlemsstaterne opfordres til at tilskynde de lokale myndigheder til at opfylde strategiens målsætninger. Som konsekvens af denne opfordring, må der derfor forventes en indsats på nationalt niveau i forhold til at udbrede kendskabet til temastrategien og de muligheder, som strategien indeholder.

1. Status

Kommissionen sendte den 12. januar 2006 ovennævnte meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet. Temastrategien vil blive drøftet på være hovedemnet på miljørådsmødet den 26. juni med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

Der er ikke tidligere oversendt grundnotat om meddelelsen til FMPU og FEU.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at målet med strategien er at bidrage til bedre livskvalitet ved hjælp af en integreret strategi, der koncentrerer sig om byområder og til at sikre borgerne et højt niveau for livskvalitet og social velfærd ved at tilvejebringe et miljø, hvor forureningsniveauet ikke medfører skadelige virkninger for menneskers sundhed og miljøet, og ved at tilskynde til en bæredygtig byudvikling.

Kommissionen gennemgår merværdien af en indsats for bymiljøet på EU-plan. Det understreges, at lokalmyndighederne har en afgørende rolle at spille i indsatsen for et bedre bymiljø, men at det også kræver en indsats fra de regionale og nationale myndigheder samt i EU.

Kommissionen anfører, at EU's bedste mulighed for at støtte medlemsstaterne og de lokale myndigheder er at fremme udnyttelsen af bedste praksis i hele Europa og tilskynde byerne til at danne netværk og udveksle erfaringer. EU kan tilbyde økonomiske tilskud til investeringer, hvis formål er at opfylde miljøpolitiske hovedkrav, og yde støtte til kapacitetsopbygning ved at stille midler til rådighed for forskning og uddannelse, udarbejde relevant vejledende materiale og tilskynde til oprettelse af landsdækkende byrådgivningsinstitutioner.

Endvidere pointeres det, at det er vigtigt at medlemsstaterne udnytter EU's tilbud til de lokale myndigheder, som de præsenteres for i denne strategi. Medlemsstaterne opfordres også til at tilskynde de lokale myndigheder til at opfylde strategiens målsætninger gennem et nært samarbejde og en nøje samordning mellem de relevante forvaltningsorganer om at finde løsninger, der er effektive for netop deres byer og regioner.

Kommissionen har i udarbejdelsen af strategien taget hensyn til forskelle mellem byernes karakter og forskelle mellem de bestående nationale, regionale og lokale forpligtigelser. Det betyder, at der ikke er opstillet fælles normer for alle bymiljøproblemer, og strategien indeholder i forlængelse heraf heller ikke bindende EU-regler.

I strategien har Kommissionen opstillet en række foranstaltninger, hvis sigte er, at bidrage til bedre lokal gennemførelse af EU's nuværende miljøpolitik og miljøforeskrifter. Det skal gennemføres ved at støtte og opmuntre de lokale myndigheders indsats for at iværksætte en mere helhedsorienteret byforvaltning og ved at opfordre medlemsstaterne til at understøtte denne proces og udnytte de muligheder, der tilbydes på EU-plan.

Efter gennemgang af de opstillede foranstaltninger på EU-plan beskrives samspillet med andre politikområder. Endvidere beskrives det, hvordan Kommissionen med bistand fra Miljøagenturet og i samarbejde med medlemsstaterne vil arbejde på at fremskaffe bedre

europæiske miljødata, som et led i opfølgningen på strategien, uden at lægge større byrder på de involverede parter.

I det følgende listes de opstillede foranstaltninger op. Hensigten med foranstaltningerne er, at EU skal bidrage med nogle solide rammer, der kan udmøntes i lokale initiativer baseret på bedste praksis.

Vejledning om helhedsorienteret miljøforvaltning

- Kommissionen vil i 2006 give teknisk vejledning om helhedsorienteret miljøforvaltning på grundlag af erfaringer og med eksempler på god praksis. Vejledningen vil omfatte henvisninger til de mest relevante miljøregler, f.eks. direktiverne om luft, støj, vand, affald og energieffektivitet

Vejledning om planer for bæredygtig bytrafik

- I 2006 vil Kommissionen udarbejde teknisk vejledningsmateriale for hovedaspekter af trafikplanlægningen på grundlag af anbefalingerne fra den sagkyndige arbejdsgruppe, der aflagde beretning i december 2004, og fremlægge eksempler på bedste praksis.

Støtte til udveksling af erfaringer om bedste praksis

- Kommissionen vil tilbyde at yde støtte til lokale og regionale myndigheders udveksling af praktiske erfaringer og demonstrationsprojekter, der viser løsninger på byudviklingsproblemer. Medlemsstaterne og regionale og lokale myndigheder opfordres til at udnytte disse muligheder.
- Kommissionen påtænker at iværksætte et rammeprogram for udveksling af erfaringer om byudvikling som led i den foreslåede samhørighedspolitik 2007-2013.

Internetportal for lokalmyndigheder på Kommissionens websted

- Kommissionen vil vurdere mulighederne for at opbygge en temaportal for lokalmyndigheder.

Uddannelse

- Kommissionen vil støtte kapacitetsopbygning i lokale og regionale myndigheder inden for byforvaltning på grundlag af den nye forordning Life+ og andre instrumenter, og Kommissionen opfordre medlemsstaterne til at iværksætte initiativer af denne art.

Udnyttelse af andre programmer for støtteforanstaltninger

- Kommissionen opfordrer kraftigt medlemsstaterne til at udnytte disse muligheder for at gøre en indsats for at løse byområdernes problemer og til at tillægge bymiljøet passende vægt i de nationale strategiske reference rammer
- Kommissionen vil tilbyde at støtte yderligere byforskning og herunder inddrage lokalmyndighederne i en aktiv rolle og tilstræbe at stille materiale, der er udarbejdet for dem, til rådighed på mange sprog, så det bliver lettere at udnytte dem på lokalt plan.

3. Nærhedsprincippet

Meddelelsen indeholder ingen retsakter, hvorfor det ikke er relevant at vurdere forholdet til nærhedsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Meddelelsen har ikke konsekvenser for så vidt angår dansk lovgivning, statsfinansielle anliggender og danske miljøbeskyttelsesregler, da meddelelsen ikke indeholder nogen bindende regler.

5. Høring

Meddelelsen er udsendt i almindelig høring den 26. januar 2005 til ca. 140 parter med frist til den 27. februar 2006. Sagen har endnu ikke været forelagt for miljøspecialudvalget. Folketinget vil i et revideret grundnotat snarest blive orienteret om resultatet af den almindelige høring samt af specialudvalgshøringen.

6. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkomment. Regeringen vil, efter høring af de af forslaget berørte parter, fremlægge sine mere konsoliderede vurderinger af forslaget i et revideret grundnotat til Folketinget.